

O bolni sij, tako ostró zasvetil
 nikoli nisi v jutranjici dne
 ne v ognju, blisku; kot bi lil solzé
 ognjene, z njimi žar v votlinah netil:
 a skozi ta pekel so bliski klali
 in kriki drugih mučenikov žgali.

Ne vem, doklej je besni ogenj trajal,
 ko bule poženo mi iz votlin,
 trde in grozne, da sem se zamájal,
 začutil, da v dlaneh oči držim
 in rekel: »Slep sem, ljuba moja mati,
 kako čem tebe zdaj objokovati...«

A luč mogočna ko zvonov nešteto
 z zvonikov belih pamet prežari:
 S Siona sem uzrl svetlobo sveto,
 božansko luč, svetlobo, ki jasni!
 Svetlečo ptico! Mesec! Svetlo reko!
 Drevo! Luč, kot je materino mleko!

A nisem nádejal se te bolesti:
 krvnik mi reče: »Zgneti si oči!«
 Za malo pal bi predenj brez zavesti,
 ko gosta sluz že pest mi ovlaži;
 in nič več nisem vedel, kaj je z mano:
 zgrmel sem v brezno kot v mrtvaško jamo.

Jure Kaštelan (1919)

DINAMIT Ko sen zbledi,
 ko zora znese
 dan
 pod krilom hoste,
 po sredi ceste
 bom galopiral tudi jaz
 mobiliziran.

Čelada.
 Ne, jaz ne koljem.
 O, kum, nad poljem
 je crknilo nebo.

Vse, vse je k vragu šlo,
vse sta pobrala vrag in bog.
Hrvaški punt — rdeči up
ne dá si ukleniti rok.

Zelena čreda in zelena smrt,
o, ti zelenje moje,
vse, kar je mládo, zaneseno s petjem,
vse moje je in tvoje.
Naj se dani, naj zarje rdečijo,
naj gosli godejo in gajde naj ječijo,
naj smrt, ljubezen pobesnita.

Pod to nagnito
kroglo
tli
eksplozija
dinamita.

Živko Jeličič (1920)

KRAVA V mrak hiti vsa pobesnela krava;
za vasjo so tele ji ubili,
v mraku zdrknila mu glava,
mrtvi mesec,
k belim prsim je krvava.

Krava v noč divja,
z rogovi ob drevesa buta,
z gobca pena ji kaplja,
kaplja, kaplja prek mrtvih senc
kot kosmi iz snega.

Nebo rdi.
Krava je nad kamenjem glavó sklonila
in v požgani vasi odrinila pot ognja,
ki z neba visi
kot ruta rdeča.